ప్రచురణార్థమైన

భారత దేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

క్రిమినల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి
క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.534/2023
(@SLP (Crl) నం. 8260/2021)

ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ డైరెక్టరేట్ ...అప్పీలుదారు(లు)

వర్సెస్

M. గోపాల్ రెడ్డి మరియు ఇతరులు. ...ప్రతివాది(లు)

తీర్పు

ఏం ఆర్ షా, న్యాయమూర్తి.

1. క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం.1148/2021లో హైదరాబాద్ లోని తెలంగాణ హైకోర్టు 02.03.2021న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసిన హైకోర్టు ఆ బెయిల్ దరఖాస్తును అనుమతించింది, ఇందులో ప్రతివాది నెం.1కు అనుకూలంగా ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసింది. F. నం. ECIR/HYZO/36/2020, తేది 15.12.2020 అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ , ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ఇకపై ఈడీ అని పిలుస్తారు) , హైదరాబాద్నకు సంబంధించి ఆయనను అరెస్టు చేస్తే బెయిల్ పై విడుదల చేయాలని ఆదేశించింది, ఇది మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం, 2002 యొక్క సెక్షన్ 3 కింద నమోదు చేయబడింది (ఇకపై చట్టం , 2002 అని పిలుస్తారు) మరియు ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 కింద శిక్షార్హమైనది, ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ ప్రస్తుత అప్పీల్కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది.

2. భోపాల్ లోని ఆర్థిక నేరాల విభాగం (ఈఓడబ్ల్యు) 10.04.2019 నాటి ఎఫ్ఐఆర్ నంబర్ 12/2019 ద్వారా ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేసింది , ఇందులో పేర్కొన్న స్కామ్‌లో 20 మంది వ్యక్తులు/సంస్థలు అనుమానితులుగా పేర్కొనబడ్డాయి. M/s Max Mantena మైక్రో JV, హైదరాబాద్ వాటిలో ఒకటి.

2.1 FIR ప్రకారం, మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ పోర్టల్‌ను MPSEDC నిర్వహిస్తోంది. M/s Antares Systems Limited, Bangalore మరియు M/s టాటా కన్సల్టెన్సీ సర్వీసెస్ (TCS)లకు ఈ పోర్టల్ నిర్వహణ & నిర్వహణ కోసం 5 సంవత్సరాల కాలానికి కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వబడింది. MPSEDCకి చెందిన కొందరు అధికారులు M/s Osmo IT Solutions మరియు M/s Antares Systems Ltd అనే పోర్టల్‌ల నిర్వహణ మరియు పరీక్షలను అప్పగించిన సంస్థలతో కుమ్మక్కై MPSEDCకి చెందిన కొందరు అధికారులు ఈ-టెండర్ పోర్టల్ను అక్రమంగా యాక్సెస్ చేసి , భారీ మొత్తంలో లంచం కోసం కొందరు ప్రైవేట్ బిడ్డర్లకు అనుకూలంగా బిడ్డింగ్ ప్రక్రియను రిగ్గింగ్ చేశారు.

2.2 వివిధ ఈ-టెండర్లను అక్రమంగా పొందారని, కొన్ని కంపెనీల బిడ్లను తారుమారు చేసి ఆ సంస్థల బిడ్లను అతి తక్కువ ధరకే దక్కించుకున్నారని పోలీసుల ప్రాథమిక దర్యాప్తులో తేలింది.

2.3 EOW భోపాల్ దాఖలు చేసిన మొదటి ప్రిలిమినరీ ఛార్జ్ షీట్‌లో పేర్కొన్న టెండర్లు కాకుండా అవి నెం. 91, 93, 94 (జల వనరుల శాఖ) ; PWD యొక్క 49985 & 49982 నంబర్ల ప్రకారం 2 టెండర్లు; టెండర్ నెం 49813, యొక్క టెండర్ నం. 786; మరియు టెండర్లు నం. 10030 & 10044 ప్రకారం, అదే పద్ధతిని ఉపయోగించి అనేక ఇతర టెండర్లు కూడా అనుమానించబడింది. హైదరాబాద్ కు చెందిన మంతెన గ్రూప్ ఆఫ్ కంపెనీస్ ఈ ఈ-టెండర్

కుంభకోణంలో ప్రధాన లబ్దిదారుగా అనుమానిస్తున్నారు.. EOW ఛార్జ్ షీట్ ప్రకారం , M/s మాక్స్ మాంటెనా మైక్రో JV అని పిలవబడే మాంటెనా గ్రూప్ యొక్క జాయింట్ వెంచర్ రూ. 1020 కోట్ల విలువైన ట్యాంపరింగ్ ఈ-టెండర్ నెంబరు 10030 యొక్క ప్రత్యక్ష లబ్ధిదారు.

2.4 సెక్షన్ 120బి, 420, 471 ఐపిసి, సెక్షన్ 7, సెక్షన్ 13(2) అవినీతి నిరోధక చట్టం కింద నమోదైన నేరాలపై దర్యాప్తు కొనసాగుతోందని , ఈ నేరాలు చట్టం , 2002 ప్రకారం షెడ్యూల్ చేయబడిన నేరాలు అని దర్యాప్తు సంస్థ తెలిపింది. ఫైల్ నం. ECIR/HYZO/36/2020లో మనీలాండరింగ్ దర్యాప్తును ED ప్రారంభించింది.

2.5 ఆధారాలు సేకరించేందుకు PMLA, 2002లోని సెక్షన్ 17(1) నిబంధనల ప్రకారం పరిశోధన ప్రక్రియ నిర్వహించినట్లు ED తెలిపింది. దీని ప్రకారం , M/s Mantena Constructions Ltd, M/s Anteras Pvt Ltd, M/s Osmo IT Solutions Pvt Ltd, M/s Arni Infra మొదలైన ప్రమోటర్ల నివాసాలు మరియు కార్యాలయాలతో సహా 18 ప్రాంగణాలలో సోదాలు నిర్వహించారు. పెద్ద మొత్తంలో నేరపూరిత పత్రాలు మరియు డిజిటల్ పరికరాలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు సాక్ష్యాల కోసం పరిశీలిస్తున్నారు. అక్రమంగా ఈ-టెండర్లు దక్కించుకోవడానికి హైదరాబాద్ కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న పలు మౌలిక సదుపాయాల సంస్థలు కొందరు ప్రభుత్వ అధికారులు , ఐటీ మేనేజ్ మెంట్ కంపెనీలతో కుమ్మక్కై ప్రణాళిక రచించి అమలు చేసినట్లు ఇప్పటివరకు జరిగిన ఈడీ దర్యాప్తులో స్పష్టమైంది. హవాలా మార్గాల ద్వారా కోట్లాది రూపాయల లంచాలు ఇచ్చి చేతులు దులుపుకుంటున్నారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు కేటాయించిన ప్రజాధనాన్ని వ్యక్తిగత అక్రమ సంపాదనకు , అక్రమ లంచం చెల్లింపులకు మళ్లించారు. ఇన్ఫ్రా కంపెనీలు బోగస్, ఓవర్ బిల్లింగ్ ద్వారా నల్లధనం సృష్టించినట్లు ఆధారాలు , సాక్ష్యాధారాలను అప్పీల్ విభాగం స్వాధీనం చేసుకుంది.

2.6 సంబంధిత సమయంలో మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో జలవనరుల శాఖలో అదనపు ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఉన్న ఆ ప్రతివాది నెం. 1, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఆయన పనిచేసిన ఉన్న సమయంలో M/s Mantena Constructionsకు టెండర్ల కేటాయింపులో అకస్మాత్తుగా పెరిగిన విషయాన్ని వివరించాలని ED సమన్లు జారీ చేసింది.

2.7 2002 చట్టం ప్రకారం షెడ్యూల్ చేసిన నేరానికి సంబంధించి ED కేసుకు సంబంధించి తనను అరెస్టు చేస్తారని భావించిన ప్రతివాది నెం. 1 సెక్షన్ 438 సీఆర్ పీసీ కింద ముందస్తు బెయిల్ పిటిషన్ ద్వారా హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 ప్రకారం కఠినత/బార్ ను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా , నికేష్ తారాచంద్ షా వర్సెస్ యునోయిన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు తదితరులు(2018) 11 ఎస్ సిసి 1 కేసులో ఈ కోర్టు తీర్పు ప్రకారం. , చట్టం, 2002 లోని సెక్షన్ 45 యొక్క నిబంధనలు సెక్షన్ 438 సిఆర్ పిసి ప్రొసీడింగ్స్ కు వర్తించవు , హైకోర్టు ముందస్తు బెయిల్ దరఖాస్తును అనుమతించింది మరియు ఇడి కేసుకు సంబంధించి ఆయనను అరెస్టు చేస్తే బెయిల్ పై విడుదల చేయాలని ఆదేశించింది.

2.8 ED కేసులో ప్రతివాది నెం. 1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆక్షేపిత తీర్పు, ఉత్తర్వులపై అసంతృప్తి , అసంతృప్తితో ఉన్న డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ (ఈడీ) ప్రస్తుత అప్పీల్ కు ప్రాధాన్యతనిచ్చింది.

3. ED తరఫున హాజరైన ప్రముఖ ASG శ్రీ కె.ఎం.నటరాజ్ – ఈ కేసు వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల్లో ఈ చట్టం కింద ఈడీ కేసుకు సంబంధించి ప్రతివాది నెం. 1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేయడంలో హైకోర్టు చాలా తీవ్రమైన తప్పిదం చేసిందని పిటిషనర్ గట్టిగా వాదించారు. 2002.

3.1 సెక్షన్ 438 సీఆర్ పీసీ ప్రొసీడింగ్స్ కు, 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45లోని నిబంధనలు వర్తించవని పేర్కొంటూ హైకోర్టు భౌతికంగా తప్పు చేసిందని పేర్కొంది. అందుకోసం నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో హైకోర్టు ఈ కోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడటంలో తప్పు చేసిందని వాదించారు. ఆ తర్వాత అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ డైరెక్టరేట్ vs. డాక్టర్ VC మోహన్ (2022 ఎస్సీ ఆన్ లైన్ ఎస్సీ 452) కేసులో , (క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.21/2022) కేసులో నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) కేసులో తీర్పును తప్పుగా చదవడం , చట్టంలోని సెక్షన్ 45లోని నిబంధనలు అని ఈ కోర్టు స్పష్టం చేసింది. ముందస్తు బెయిల్ ప్రొసీడింగ్స్ కు 2002 వర్తించదు. డాక్టర్ వి.సి.మోహన్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో , చట్టం, 2002లోని నేరాలకు సంబంధించి సెక్షన్ 45 వర్తిస్తుందని , 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 యొక్క కఠినతను ప్రేరేపించవచ్చని ఈ కోర్టు ప్రత్యేకంగా గమనించింది మరియు పేర్కొంది – అయితే దరఖాస్తు సిఆర్.పిసి సెక్షన్ 438 కింద ఉన్నప్పటికీ, అందువల్ల డాక్టర్ వి.సి.మోహన్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో హైకోర్టు వెలువరించిన తీర్పు, ఉత్తర్వులు ఈ కోర్టు తీర్పునకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు.

3.2 ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసేటప్పుడు కూడా 2002 చట్టం ప్రకారం షెడ్యూల్ చేయబడిన నేరాల తీవ్రతను హైకోర్టు సరిగా గుర్తించలేదని మరియు/లేదా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని ఈడీ తరపున హాజరైన ప్రముఖ ఏఎస్జీ శ్రీ కె.ఎం.నటరాజ్ వాదించారు. IPC కింద సాధారణ నేరాలకు సంబంధించి ముందస్తు బెయిల్ కోసం చేసిన అభ్యర్థనను హైకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లుగా హైకోర్టు ముందస్తు బెయిల్ దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకుంది.

3.3 విచారణలో శ్రీనివాస్ రాజు మంతెనకు , ప్రతివాది నెం. 1కు మధ్య సంబంధం ఉందని ED దర్యాప్తులో తేలిందని, దీనిపై లోతుగా దర్యాప్తు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని ASG పేర్కొన్నారు.

3.4 మనీలాండరింగ్ నేరాలకు పాల్పడిన ప్రతివాది నెం. 1 మరియు శ్రీనివాస్ రాజు మంతెన మధ్య సంబంధాలను సూచించే ఆధారాలను ఈడీ సేకరించింది. ప్రతివాది నెం. 1కు ఈడీ సమన్లు జారీ చేసిందని, అయితే IO ముందు హాజరుకాకుండా, అతను హైకోర్టులో క్రిమినల్ పిటిషన్ దాఖలు చేసి మధ్యంతర ఉపశమనం పొందారని పేర్కొన్నారు. ఆయన ED ముందు హాజరయ్యారని, 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 50 కింద ఆయన వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేశారని పేర్కొన్నారు. అయితే రెండు సందర్భాల్లోనూ ఆయన పూర్తిగా తప్పించుకు తిరుగుతున్నారని, సహకరించలేదని, అందువల్ల అతడిని కస్టడీలో విచారించాల్సిన అవసరం ఉందని వాదించారు.

3.5 ప్రతివాది నెం.1 గత ఏడాది కాలంలోనే మంతెన విలాసవంతమైన విమానంలో పలుమార్లు ఉచిత ప్రయాణాలు చేసినట్లు విచారణలో ఈడీ గుర్తించిందని విశ్వసనీయ ASG తెలిపారు. ప్రతివాది నెం.1 శ్రీనివాస్ రాజు మంతెన తన కుమారుడికి హవాలా మార్గాల ద్వారా విదేశీ మారకద్రవ్యాన్ని స్పాన్సర్ చేయడం వంటి ఇతర సౌకర్యాలను కూడా పొందినట్లు విచారణలో తేలింది.

3.6 ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసేటప్పుడు, సంబంధిత సమయంలో అదనపు ప్రధాన కార్యదర్శిగా పనిచేస్తున్న ప్రతివాది నెం. 1పై వచ్చిన ఆరోపణల స్వభావాన్ని, నేరాల తీవ్రతను హైకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని పిటిషన్ లో పేర్కొన్నారు.

3.7 పి.చిదంబరం వర్సెస్ డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ కేసులో పై తీర్పుతో పాటు ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడటం ; (2019) 9 SCC 24తో పాటు వైఎస్ జగన్ మోహన్ రెడ్డి వర్సెస్ సీబీఐ కేసులో తీర్పు ; (2013) 7 SCC 439, ప్రస్తుత అప్పీలును అనుమతించాలని మరియు హైకోర్టు ఆమోదించిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థించబడింది.

4. ప్రస్తుత అప్పీలును ప్రతివాది నెం. 1 తరఫున హాజరైన ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ విజయ్ అగర్వాల్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

4.1 ఈ కేసులో వాస్తవాలు, పరిస్థితుల్లో ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేయడంలో హైకోర్టు ఎలాంటి తప్పిదం చేయలేదని ప్రతివాది నెం. 1 తరఫున హాజరైన న్యాయవాది గట్టిగా వాదించారు.

4.2 ప్రస్తుత కేసులో ప్రధాన ఎఫ్ఐఆర్ కు సంబంధించి మిగతా నిందితులను నిర్దోషులుగా విడుదల చేశారు / నిర్దోషులుగా విడుదల చేశారు. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తిని నిర్దేశిత నేరం నుంచి నిర్దోషిగా విడుదల చేసినా /నిర్దోషిగా విడుదల చేసినా లేదా అతనిపై ఉన్న క్రిమినల్ కేసును సమర్థ అధికార పరిధి గల కోర్టు కొట్టివేసినా , అతనిపై లేదా అతని ద్వారా పేర్కొన్న షెడ్యూల్డ్ నేరానికి సంబంధించిన ఆస్తిగా పేర్కొంటున్న వ్యక్తిపై మనీలాండరింగ్ నేరం ఉండదని ఈ కోర్టు తీర్పులో పేర్కొంది.

4.3 ప్రస్తుత షెడ్యూల్డ్ నేరం(ల)కు సంబంధించిన కేసులో ప్రతివాది నెం.1 పేరును కూడా ఎఫ్ఐఆర్లో పేర్కొనలేదని పేర్కొంది.

4.4 2002 చట్టం కింద నేరం ఐపీసీ నిబంధనలతో సహా సాధారణ చట్టంగా ఉంటుందని పేర్కొంది. అందువల్ల, ఇతర నిందితులు నేరం / షెడ్యూల్ నేరానికి నిర్దోషులుగా విడుదల చేయబడ్డారు / నిర్దోషులుగా విడుదల చేయబడ్డారు కాబట్టి , చట్టం, 2002/ మనీలాండరింగ్ కింద ప్రతివాది నెం. 1 ద్వారా ఎటువంటి నేరం చేసే ప్రసక్తే లేదని వాదించింది.

4.5 ప్రతివాది నెం. 1 తరఫున హాజరైన న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ , ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసేటప్పుడు సంబంధిత సమయంలో అమల్లో ఉన్న నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) కేసులో హైకోర్టు ఈ కోర్టు తీర్పును అనుసరించిందని పేర్కొన్నారు.

4.6 అందువల్ల డాక్టర్ వి.సి.మోహన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును కాలరాయడాన్ని, సంబంధిత సమయంలో అమలులో ఉన్న నిర్ణయం /చట్టాన్ని బట్టి ముందస్తు బెయిల్

మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును , ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ ముందుకు తీసుకురాలేమని పేర్కొంది.

4.7 ప్రస్తుత కేసులో ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసేటప్పుడు హైకోర్టు సహేతుకమైన కారణాలు చెప్పిందని , ప్రతివాది నెం.1 దర్యాప్తుకు సహకరించాడని , గతంలో రెండుసార్లు ఐఓ/ఈడీ ముందు హాజరయ్యాడని ప్రతివాది నెం.1 తరఫున హాజరైన న్యాయవాది వాదించారు. ముందస్తు బెయిలు మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆక్షేపిత తీర్పు , ఉత్తర్వుల్లో ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోకపోవచ్చు.

5. ఆయా పక్షాల తరఫున న్యాయవాదులు సుదీర్ఘంగా వాదించడం విన్నాం. మనీలాండరింగ్ నిరోధక చట్టం, 2002లోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం మనీలాండరింగ్ నేరానికి సంబంధించి ఈడీ చేసిన ఫిర్యాదు/కేసుకు సంబంధించి ప్రతివాది నెం. 1 అరెస్టుకు గురవుతుండటం, ఆ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 కింద శిక్షార్హమైన విషయం తెలిసిందే. ఎఫ్ఐఆర్ నెం.12/2019కు సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ నేరానికి సంబంధించి ప్రతివాది నెం.1పై విచారణ/ దర్యాప్తు జరుగుతోంది. 2002 చట్టం ప్రకారం నేరానికి సంబంధించి ప్రతివాది నెం.1పై విచారణ/ దర్యాప్తు జరిగినప్పుడు , చట్టం, 2002లోని సెక్షన్ 45 యొక్క కఠినతను ఆకర్షించబడుతుంది. 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 ఇలా ఉంది:

> "45. నేరాలు గుర్తించదగినవి మరియు నాన్ బెయిలబుల్ నేరాలు.—
>
> (1) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ , 1973 (1974 యొక్క 2) లో ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ , [ఈ చట్టం కింద] నేరానికి పాల్పడిన ఏ వ్యక్తిని బెయిల్ పై లేదా అతని స్వంత బాండ్ పై విడుదల చేయరాదు-]
>
> (i) అటువంటి విడుదల కోసం దరఖాస్తును వ్యతిరేకించడానికి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ కు అవకాశం ఇవ్వబడింది; మరియు

(ii) పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ దరఖాస్తును వ్యతిరేకించిన చోట , అతను అటువంటి నేరానికి పాల్పడలేదని నమ్మడానికి సహేతుకమైన కారణాలు ఉన్నాయని మరియు బెయిల్ పై ఉన్నప్పుడు అతను ఎటువంటి నేరం చేసే అవకాశం లేదని కోర్టు సంతృప్తి చెందుతుంది:

అయితే, పదహారేళ్ల లోపు వయస్సు ఉన్న వ్యక్తి , లేదా మహిళ లేదా అనారోగ్యంతో ఉన్న వ్యక్తి (లేదా తనంతట తానుగా లేదా కోటి రూపాయల కంటే తక్కువ మొత్తాన్ని మనీలాండరింగ్ చేసినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఇతర సహ నిందితులతో సహా) ప్రత్యేక కోర్టు ఆదేశిస్తే బెయిల్ పై విడుదల చేయవచ్చు:

దీనితో పాటు , రాతపూర్వకంగా చేసిన ఫిర్యాదుపై తప్ప సెక్షన్ 4 కింద శిక్షార్హమైన ఏ నేరాన్ని ప్రత్యేక న్యాయస్థానం పరిగణనలోకి తీసుకోదు –

(i) డైరెక్టర్; లేదా

(ii) కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన ఏ అధికారి అయినా ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా లిఖితపూర్వకంగా అధికారం పొందిన ఒక సాధారణ లేదా ప్రత్యేక ఉత్తర్వు ద్వారా ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంచే అధికారం పొందింది.

[(1]ఎ) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 (1974 యొక్క 2) లేదా ఈ చట్టంలోని మరే ఇతర నిబంధనలో ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ , కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక సాధారణ లేదా ప్రత్యేక ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్దిష్టంగా అధికారం పొందకపోతే , మరియు సూచించిన షరతులకు లోబడి ఏ పోలీసు అధికారి కూడా ఈ చట్టం కింద ఒక నేరంపై దర్యాప్తు చేయకూడదు.]

(2) [★ ★ ★] ఉపవిభాగం (1)లో పేర్కొన్న బెయిల్ మంజూరుపై పరిమితి , క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 (2 ఆఫ్ 1974) లేదా బెయిల్ మంజూరుపై ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న మరే ఇతర చట్టం కింద పరిమితులకు అదనం.

5.1 ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల ద్వారా, సెక్షన్ 438 సీఆర్ పీసీ కింద ముందస్తు బెయిల్ దరఖాస్తులు / ప్రొసీడింగ్స్ కు సంబంధించి 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45లోని నిబంధనలు వర్తించవని హైకోర్టు పేర్కొంది. దీనికోసం నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో హైకోర్టు ఈ కోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడింది. డాక్టర్ వి.సి.మోహన్ (పైన పేర్కొన్న)

విషయంలో, నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో , సెక్షన్ 438 సిఆర్ పిసి కింద దరఖాస్తుకు 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 యొక్క కఠినత వర్తించదని ఈ కోర్టు స్పష్టం చేయడం తప్పుడు అవగాహన అని పేర్కొంది. నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును అమలులోకి తెచ్చిన డాక్టర్ వి.సి.మోహన్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో , సాధారణ చట్టం కింద నేరాలకు సంబంధించి 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 ఆకర్షించబడదని , ఈ చట్టం కింద నేరానికి సంబంధించి ముందస్తు బెయిల్ కోసం అభ్యర్థన చేసిన తర్వాత , ఈ కోర్టు ప్రత్యేకంగా పేర్కొంది. 2002, చట్టంలోని సెక్షన్ 45 యొక్క అంతర్లీన సూత్రాలు మరియు కఠినతలు ప్రేరేపించబడాలి – అయితే ఈ అప్లికేషన్ సెక్షన్ 438 సీఆర్ పీసీ కింద ఉన్నప్పటికీ.. అందువల్ల సెక్షన్ 438 సీఆర్ పీసీ కింద దరఖాస్తుకు సంబంధించి 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45లోని నిబంధనలు వర్తించవని హైకోర్టు చేసిన వ్యాఖ్యలు డాక్టర్ వీసీ మోహన్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో తీసుకున్న నిర్ణయానికి విరుద్ధంగా ఉన్నాయని, నికేష్ తారాచంద్ షా (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో చేసిన వ్యాఖ్యలను తప్పుగా అర్థం చేసుకోవడమే ఇందుకు నిదర్శనమన్నారు. 2002 చట్టంలోని సెక్షన్ 45 ప్రకారం కఠినత అమల్లోకి వస్తే ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులు చెల్లవు.

6. కాకపోతే మెరిట్ ఆధారంగా కూడా ప్రతివాది నెం. 1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు , ఉత్తర్వులు తప్పు , నిలకడలేనివి. ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసేటప్పుడు హైకోర్టు మనీలాండరింగ్ ఆరోపణలు మరియు చట్టం , 2002 కింద నేరం(లు) యొక్క స్వభావం మరియు తీవ్రతను అస్సలు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ఆరోపణల స్వభావాన్ని బట్టి చూస్తే , అవి చాలా తీవ్రమైన మనీలాండరింగ్ ఆరోపణలు అని చెప్పవచ్చు , వీటిని క్షుణ్ణంగా దర్యాప్తు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. శ్రీనివాస్ రాజు మంతెన నుంచి ప్రతివాది నెం.1 అనుచితంగా లబ్ది పొందారని పేర్కొంటూ కొన్ని ఆధారాలను సేకరించినట్లు దర్యాప్తు సంస్థ తెలిపింది.

హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులను బట్టి చూస్తే ఐపీసీలోని సాధారణ నేరానికి సంబంధించి ముందస్తు బెయిల్ కోసం దాఖలైన పిటిషన్ ను హైకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లు తెలుస్తోంది.

6.1 షెడ్యూలు చేసిన నేరానికి సంబంధించి ఎఫ్ ఐఆర్ లో ప్రతివాది నెం. 1 పేరు లేదని , ఇతర నిందితులను నిర్దోషులుగా విడుదల చేశారని / నిర్దోషులుగా విడుదల చేశారని ప్రతివాది నెం. 1 తరఫున వాదనలు వినిపిస్తున్నంత వరకు , ఇతర నిందితులు నిర్దోషులుగా తేలినంత మాత్రాన , ప్రతివాది నెం. 1పై దర్యాప్తు కొనసాగించకపోవడానికి కారణం కాదు. షెడ్యూలు చేసిన నేరాలకు సంబంధించి ప్రతివాది నెం.1పై విచారణ/దర్యాప్తు జరుగుతోంది. అందువల్ల , ఈ దశలో విచారణ /పరిశోధన సరిపోతుంది.

6.2 ముందస్తు బెయిలు మంజూరు చేసేటప్పుడు హైకోర్టు వద్ద ఏముందో , హైకోర్టు ఏం చెబుతుందో ఈ కింది విధంగా ఉంది.

> "పైన పేర్కొన్న చట్టపరమైన స్థితిని క్షుణ్ణంగా చదవడం మరియు కేసు యొక్క పరిస్థితుల దృష్ట్యా, నేరం చేయడంలో పిటిషనర్ ప్రమేయం గురించి మొదటి ప్రతివాదికి అనుమానం ఉందని స్పష్టంగా సూచిస్తుంది మరియు ఏదైనా సమాచారాన్ని బహిర్గతం చేయనట్లయితే , బహిర్గతం చేయడానికి అతన్ని పిలుస్తున్నారు , నాన్-కో-ఆపరేషన్ సాకుతో, 1వ ప్రతివాది అతడిని అరెస్టు చేయడానికి ముందుకు సాగవచ్చు. పిటిషనర్ 60 ఏళ్ల రిటైర్డ్ ఉద్యోగి , హైదరాబాద్ లో శాశ్వత నివాసి అని , ఇప్పటికే స్వాధీనం చేసుకున్న డాక్యుమెంట్లు , డిజిటల్ పరికరాలకు సంబంధించి దర్యాప్తులో ఎక్కువ భాగం పూర్తయిందని తెలిపారు. అందువల్ల, ఈ దశలో దర్యాప్తును తారుమారు చేసే అవకాశం ఉండకపోవచ్చు , ఎందుకంటే పిటిషనర్ యొక్క సీనియర్ న్యాయవాది సూచించినట్లుగా , ఇతర నిందితులపై ఇప్పటికే క్రిమినల్ కేసు నమోదైంది మరియు ఇది భోపాల్ ప్రత్యేక కోర్టులో పెండింగ్లో ఉంది."

6.3 పైన పేర్కొన్న అంశాలను బట్టి హైకోర్టు ఆరోపణల స్వభావాన్ని, ప్రతివాది నెం.1పై మోపిన నేరాల తీవ్రతను ఏమాత్రం పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని అర్థమవుతోంది. ముఖ్యంగా సమాజంపై ప్రభావం

చూపుతున్న ఆర్థిక నేరాల విషయంలో పి.చిదంబరం (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో సీఆర్ పీసీ సెక్షన్ 438 ప్రకారం విచక్షణాధికారాన్ని వినియోగించడంలో కోర్టు చాలా నిదానంగా వ్యవహరించాలో.

7. కేసు యొక్క మొత్తం వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకొని , హైకోర్టు ఇచ్చిన తర్కాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని , పైన గమనించినట్లుగా, సెక్షన్ 438 సిఆర్ పిసి కింద దరఖాస్తుకు సంబంధించి కూడా చట్టం , 2002 లోని సెక్షన్ 45 యొక్క కఠినత వర్తిస్తుంది , అందువల్ల, . No. ECIR/HYZO/36/2020కి సంబంధించి ప్రతివాది నెం. 1 కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులు అస్థిరమైనది. ఫలితంగా ప్రతివాది నెం.1కు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును, ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తున్నారు. ప్రతివాది నెం.1తో చట్టప్రకారం వ్యవహరించాలి. ఏదేమైనా , ప్రతివాది నెం.1 అరెస్టయిన తరువాత , అతను ఏదైనా సాధారణ బెయిల్ దరఖాస్తును దాఖలు చేస్తే , దానిని చట్టప్రకారం మరియు దాని స్వంత అర్హతల ఆధారంగా పరిగణించాలని మరియు కేసు విచారణ / దర్యాప్తు సమయంలో సేకరించిన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని స్పష్టం చేయబడింది. తదనుగుణంగా ప్రస్తుత అప్పీలుకు అనుమతి ఉంది. ఖర్చులు లేవు.

న్యాయమూర్తి

[ఏం ఆర్ షా]

న్యాయమూర్తి

[సి టి రవికుమార్]

న్యూఢిల్లీ;
ఫిబ్రవరి 24, 2022